

TOPONÍMIA MENOR
I NOMS DE LLOC DEL MASNOU
CONVENCIONS GRÀFIQUES I FIXACIÓ DE DENOMINACIONS

Servei de Correcció de Català

Setembre 2017

Índex

Introducció	3
1. El nom del municipi i de la comarca: el Masnou i el Maresme	3
2. Noms de demarcacions i de divisions territorials	3
3. Noms d'accidents i llocs geogràfics	4
4. Noms d'espais naturals protegits	5
5. Hidrònims, fonts, mines i basses	5
6. Barris, urbanitzacions i altres zones del Masnou	6
7. Vies urbanes i places	7
8. Carreteres i autopistes	9
9. Noms propis de jaciments	9
10. Construccions històriques	9
11. Edificis i espais singulars	10
12. Masies, cases i altres edificacions amb la partícula <i>ca</i>	10
13. Equipaments municipals i altres serveis	12
14. Dependències	14
15. Llars d'infants, escoles, instituts i altres centres d'ensenyament	14
16. Parcs i jardins urbans	15
17. Estacions i port	16
Bibliografia	17
Agraïments	18

Introducció

En aquest treball es recullen una sèrie de topònims menors del municipi i també altres noms de lloc (edificis, masies, equipaments municipals...). També hi consten altres topònims de referència al Masnou, però que pertanyen a pobles veïns (en aquests casos es fa constar la població entre parèntesis).

L'escriptura d'aquests mots sol generar dubtes, tant pel que fa a l'ús de les majúscules com pel que fa a l'escriptura del mot pròpiament. En aquest sentit, aquest document recull alguns criteris (sobretot pel que fa a l'ús de les majúscules) i vol servir de document de consulta de les formes que s'hi recullen com a exemples. Si bé s'han volgut recollir un bon nombre de topònims i noms de lloc per tenir-ne la forma fixada i evitar vacil·lacions, aquest treball no s'ha fet amb la voluntat de recollir exhaustivament totes les denominacions del municipi d'aquest tipus.

Notareu que algunes formes apareixen en més d'un apartat (per exemple, l'*Edifici Centre* apareix com a edifici singular i també com a equipament municipal), amb l'objectiu de facilitar als usuaris la consulta de les denominacions.

1. El nom del municipi i de la comarca: el Masnou i el Maresme

L'article inicial dels noms de lloc catalans s'escriu amb minúscula, llevat que es tracti del començament de la frase: *He visitat el Masnou. M'agrada el Maresme. El Masnou és una vila de tradició marinera.*

Si l'article és masculí i va precedit de les preposicions *a*, *de* o *per*, s'ha de fer la contracció de l'article i la preposició. Per exemple: *Visc al Maresme. He passat pel Masnou.*

2. Noms de demarcacions i de divisions territorials

En les demarcacions territorials i en les divisions polítiques o administratives, el nom genèric s'escriu amb minúscules (*regió, província, municipi, comarca, vila, bisbat, diòcesi*, etc.) i el propi, amb majúscules inicials.

el municipi de Teià

la comarca del Maresme

la província de Barcelona

la regió de Barcelona

la vila del Masnou

En plurals aglutinadors, escrivim tots els elements de la denominació (excepte els noms propis de lloc) amb minúscula.

els municipis maresmencs

les comarques de la demarcació de Barcelona

les províncies catalanes

les viles de la costa del Maresme

3. Noms d'accidents i llocs geogràfics

En general, el mot que constitueix la part genèrica del nom de l'accident o lloc geogràfic s'escriu amb minúscula inicial, mentre que el nom propi va amb majúscula.

cim de Sant Mateu (Premià de Dalt)

coll de Clau (Teià)

coll de Font de Cera (Alella)

depressió Litoral

mar Mediterrani

pla de Can Gurguí (Vallromanes)

pla de l'Arròs (Teià)

platja d'Ocata

platja del Masnou

serra de Marina

serralada Litoral Catalana (però *Parc de la Serralada Litoral Catalana*, vegeu el punt 4)

turó d'en Baldiri (Premià de Dalt i Teià)

turó de Burriac (Cabrer de Mar)

turó de la Mesquita

turó de la Roca de Xeix

turó de Lledó (Teià)

mirador de la Cornisa o *mirador de Teià* (Teià)

vall de Rials (Alella)

Segueixen el mateix criteri els noms propis d'arbres, roques, dòlmens, etc.

dolmen de Can Boquet o *roca d'en Toni* (Vilassar de Dalt)

pi de l'Indià (Teià)

roca del Cavall (Premià de Dalt)

4. Noms d'espais naturals protegits

S'escriuen amb majúscula inicial tots els elements de la denominació d'espais naturals protegits instituits formalment.

Parc de la Serralada de Marina

Parc de la Serralada Litoral

Parc del Montnegre i el Corredor

5. Hidrònims, fonts, mines i basses

S'escriu amb minúscula la part genèrica d'aquestes denominacions, mentre que es reserva la majúscula per al nom propi.

bassa de Sant Mateu (Premià de Dalt)

font de Can Gurguí (Vallromanes)

font de la mina Cresta

font de la plaça d'Ocata

font de Sant Mateu (Premià de Dalt)

font del Mercat

font dels Ajupits (Teià)

mina d'aigua Cresta

mina d'aigua Malet (però s'escriu *Mina d'Aigua* amb majúscula quan es vol fer referència a l'equipament visitable)

riera d'Allella

riera de Teià

torrent d'Ase

torrent de Can Gaio

torrent de la Poca Farina

torrent de Rials o fondo de Rials (Allella)

torrent de Riquers

torrent del Capità

torrent del Corral

torrent Umbert

torrent Vallmora

torrent Xic

Tot i que, actualment, la majoria de torrents que formen part del territori masnoví són soterrats, molts encara es conserven en la memòria popular i encara s'utilitzen per designar les vies urbanes per on passaven. Alguns fins i tot han donat nom oficial als carrers que els cobreixen. En aquests casos, el genèric *torrent* o *riera* s'ha d'escriure amb majúscula inicial, perquè no es consideren una designació genèrica i han passat a formar part d'un nom propi, tant si van acompanyats del genèric *carrer*, *passatge*, etc. com si no.

carrer del Torrent de Can Gaio

carrer del Torrent Umbert

Asfalten Torrent Vallmora

passatge de la Riera

6. Barris, urbanitzacions i altres zones del Masnou

Tots els substantius i altres elements, tret dels articles i les preposicions, que componen la forma establerta d'un barri, urbanització o zona del poble s'escriuen amb majúscula inicial.

Ametllers, els

Bellresguard

Blocs, els

Bòbila, la

Califòrnia

Can Barrera

Can Jordana

Caramar

Maricel

Masnou, el (en contraposició a Ocata)

Masnou Alt, el (o els Blocs)

Ocata

Sant Pere

Santa Madrona

Vallmora

Vorammar

Però escrivim amb minúscules denominacions genèriques no fixades, com ara *la zona del centre, la part alta del Masnou*.

7. Vies urbanes i places

Els noms de les vies urbanes i les places s'escriuen segons la seva denominació oficial.

Les designacions de vies urbanes tenen dues parts: els noms genèrics, que indiquen el tipus de via urbana (*carrer, plaça, avinguda, passatge, passeig, etc.*), i el nom propi del lloc. Els genèrics són noms comuns i, per tant, s'escriuen amb minúscula (llevat que vagin en posició inicial o després de punt).

avinguda de Joan Maragall

carrer de Fontanills

passatge de Caramar

passeig d'Alsina Sensat

plaça de l'Església

S'escriuen seguint el mateix criteri denominacions populars de les vies o places que no es corresponen amb el nom oficial, però que tenen ús entre la població. Aquestes denominacions, però, no s'utilitzen en textos tècnics o formals.

baixada de l'Estraperlo (en comptes de Mare de Déu del Carme)

carretera de Teià (en comptes d'avinguda de Cusí i Furtunet)

plaça dels Cavallets (en comptes de plaça de Marcel·lina de Monteys)

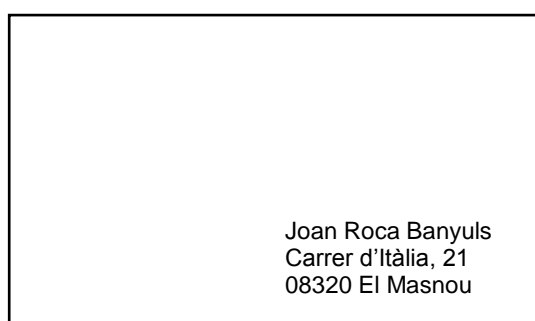
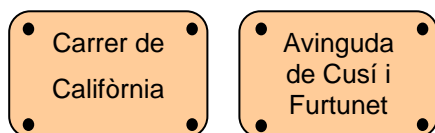
plaça dels Taxis (en comptes de plaça de la Llibertat)

torrent d'Ase (en comptes de carrer de la Mare de Déu de Núria)

També s'escriu amb minúscula l'abreviatura de la designació genèrica.

ptge. dels Tarongers, c. de Sant Pere, pl. de la Llibertat

Quan s'escriuen en plaques o rètols, es considera que es troben en posició inicial i, per tant, s'han d'escriure amb majúscula inicial. També quan s'escriu l'adreça aïlladament (per exemple, en un sobre), els noms genèrics *plaça, carrer, avinguda*, etc. van amb majúscula inicial, perquè es troben a principi de línia.

Entre la denominació genèrica d'una via pública (*carrer, plaça*, etc.) i la denominació específica (*Flos i Calcat, Miquel Martí i Pol*, etc.) s'hi fa constar la preposició *de* i, si escau, l'article. Per exemple:

*carrer **de** Flos i Calcat*
*plaça **de** Miquel Martí i Pol*
*carrer **de la** Mare de Déu del Carme*
*passatge **de la** Noguera*

Quan la denominació específica és un adjectiu, com *Marítim*, no s'hi posa ni preposició ni article.

passeig Marítim

En els noms de les vies públiques, les dates s'escriuen amb lletres.

plaça de l'Onze de Setembre

S'escriu *Camí Ral* amb majúscula quan ens referim al del Masnou o a algun altre d'específic. En canvi, va amb minúscules quan s'utilitza com a genèric.

Obres de millora a les voreres del Camí Ral. Fira d'artesanía al Camí Ral.

Un camí ral és un camí públic de més trànsit utilitzat per a les comunicacions abans de la construcció de les carreteres.

8. Carreteres i autopistes

En l'expressió de les carreteres es fa servir el codi de conformitat amb el Decret 261/1999, del 28 de setembre, pel qual s'aprova el sistema de codificació de la xarxa de carreteres de Catalunya.

El codi de les carreteres es compon d'una part alfabètica formada per una o dues lletres majúscules i una part numèrica separades per un guionet. Les sis principals carreteres radials de l'Estat, que tenen el punt de naixement a Madrid, s'identifiquen amb una xifra romana (N-I, N-II, N-III, N-IV, N-V i N-VI).

Podem anteposar al nom de les carreteres el genèric que les descriu (*carretera*, *autovia*, *autopista*).

Podeu arribar al Masnou amb vehicle propi per l'autopista C-32 o per la carretera N-II.

Cal apostrofar l'article *la* davant de la sigla N-II: *Van tallar l'N-II.*

9. Noms propis de jaciments

S'escriuen amb majúscules els noms propis de jaciments, tret de les preposicions i els articles que formen part de la denominació.

Cal Ros de les Cabres

la Cella Vinaria (Teià)

10. Construccions i edificis històrics

El nom genèric de la denominació de construccions històriques singulars va en minúscula.

búnquer d'Ocata

búnquer de la riera d'Allella

cinema La Calàndria

ermita de Sant Mateu del Bosc (Premià de Dalt)

església de Sant Martí (Teià)

església de Sant Pere

església de Santa Maria de Maricel

església del Pilar

torre de guaita d'en Baldiri (Premià de Dalt i Teià)

11. Edificis i espais singulars

Quan es tracta d'edificis o espais singulars, els noms i adjectius que formen part de la denominació solen anar amb majúscula.

Casa Bassegoda

Casa Bon Repòs

Casa Millet

el Casinet

el Casino

el Castellet

el Mercat Vell

El Pino (antiga fàbrica de fils)

l'Edifici Centre

la Casa Benèfica

la Casa de Cultura

la Casa del Marquès

les Seixanta Escales

12. Masies, cases i altres edificacions amb la partícula *ca*

Originàriament, els noms de moltes masies provenia d'un nom propi de persona o d'un cognom, però, avui, algunes ja han esdevingut veritables topònims, és a dir, referències geogràfiques que tenen un ús social. És per això que, com a topònims, se'ls ha d'adaptar a la normativa vigent. Així, escrivim *Can Teixidor* (i no pas **Can Teixidó*).

Les partícules *can*, *cal* i *ca la* estan formades per la contracció *ca*, que significa 'casa', i l'article corresponent. En principi fan referència a la casa de la persona esmentada després del mot *ca*: *can Joan*, *ca la Raquel*. Si es fan servir com a mot comú, per referir-se estrictament a una edificació, s'escriuen amb minúscula, com en els exemples anteriors.

En canvi, si formen part del nom propi d'una casa (*Can Millet*), masia (*Can Teixidor*) o qualsevol altre tipus d'edificació (per exemple, *Can Xala* o *Ca n'Humet* eren fàbriques), s'escriuen amb majúscula. En aquests casos, el nom de la casa, edifici o fàbrica segueix sent el mateix independentment de qui hi visqui actualment o de l'ús al qual es destini. És a dir, han esdevingut veritables topònims i és per això que *can/cal/ca la* s'escriu amb majúscula i que s'adapta el nom propi a la normativa si escau.

Ca l'Indià
Ca l'Orfila
Ca n'Horta
Ca n'Humet
Cal Ros de les Cabres
Cal Sastret
Cal Senyor
Cal Senyor Jordi
Can Bargilet
Can Bilonet
Can Bori
Can Calaia
Can Cots
Can Cusí-Bellamar
Can Flotats
Can Fontanills
Can Fontova
Can Framis
Can Framis, Casa Salvador Millet
*Can Gaio (i no pas *Can Gayo)*
Can Guarino Villamar
Can Gurguí Gros (Vallromanes)
Can Malet
Can Millet
Can Mundiu
Can Panxeta
Can Papi
Can Parala
Can Patatetes

Can Sors

Can Sust

Can Targa

Can Teixidor

Can Torrubia

Can Xala

Can Xicapila

Esmentem també altres noms de masos que no contenen la partícula *ca*:

l'Horta Puig

Mas Antic (i no pas **Mas Antich*)

Alguns d'aquests noms propis han passat a donar lloc a vies urbanes:

carrer de Can Mandri

carrer de Can Targa

carrer del Torrent de Can Gaio

13. Equipaments municipals i altres serveis

Els equipaments municipals s'escriuen amb minúscula quan tenen un to descriptiu (*el pavelló, el poliesportiu, el teatre, la casa de la vila, l'edifici de Roger de Flor, 23...*). També s'escriuen amb minúscula quan són genèrics o plurals aglutinadors (*una biblioteca, les biblioteques del Maresme, un centre cívic, els museus de la comarca, els arxius consultats...*). Però van amb la inicial amb majúscula els substantius i els adjectius que els componen quan correspon al nom propi d'un equipament municipal.

Ajuntament del Masnou (però *casa de la vila*)

Arxiu Municipal

Biblioteca Pública Joan Coromines

Ca n'Humet

Camp de Futbol Municipal del Masnou

Camp Municipal d'Esports d'Ocata

Can Malet

Casa de Cultura

Casal d'Avis de Can Mandri

Casal de Gent Gran d'Ocata

Casal de Gent Gran de Can Malet

Cementiri Municipal o Cementiri del Masnou

Centre d'Empreses Casa del Marquès

Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD)

Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP)

Centre de Formació de Persones Adultes (CFPAM)

Centre Enoturístic i Arqueològic de Vallmora

Centre Obert Maricel

Centre Ocupacional Can Targa

Complex Esportiu Municipal

Deixalleria (amb majúscula quan ens referim a una de concreta, a la del Masnou)

Edifici Centre

el Casinet

Els Vienesos (en aquest cas, l'article forma part del nom propi i no es fa la contracció amb les preposicions: d'Els Vienesos / a Els Vienesos)

Equipament Cívic Pau Casals

Espai d'Art Cinètic Jordi Pericot

Espai Escènic Ca n'Humet

Estació Depuradora d'Aigües Residuals Teià

Jutjat de Pau

Mercat Municipal

Mina d'Aigua

Museu Cusí de Farmàcia

Museu Municipal de Nàutica

Oficina d'Afers Socials i Famílies de la Generalitat

De vegades, aquests equipaments o serveis no es designen mitjançant la seva denominació completa, sinó per un dels noms que la componen, perquè se sobreentén pel context o per no repetir la denominació completa, que ja s'ha esmentat anteriorment. Aquesta part de la denominació cal escriure-la amb majúscula inicial (tal com va quan és part del nom complet). Així, per exemple, escrivim *la Biblioteca, el Museu* o *l'Ajuntament* (referint-nos a la *Biblioteca Joan Coromines, el Museu Municipal de Nàutica* o *l'Ajuntament del Masnou*).

14. Dependències

Quan les dependències es designen amb mots genèrics, s'escriuen amb minúscula inicial.

àrea infantil de la Biblioteca

auditori del Centre d'Empreses

aula 3

sala d'actes

sala de conferències

sala de plens, sala de sessions, sala capitular o sala consistorial

sala polivalent

En canvi, s'escriuen amb majúscules inicials les denominacions específiques d'estances singulars. Per exemple:

Sala Joan Comellas

Espai Jove Ca n'Humet

Espai Casinet

15. Llars d'infants, escoles, instituts i altres centres d'ensenyament

Quan es parla de centres d'ensenyament concrets, s'ha d'escriure amb majúscula la primera lletra de tots els noms i adjectius que formen part de la denominació. En canvi, quan es tracta de la denominació genèrica o d'un plural aglutinador, s'escriuen sempre amb minúscules (per exemple, *les escoles del Masnou, les llars d'infants, una escola del poble...*).

Escola Bressol Municipal La Barqueta

Escola Bressol Municipal Sol Solet

Llar d'Infants Bambi

Llar d'Infants Terradas (popularment Ca la Rita)

Escola Ferrer i Guàrdia

Escola Lluís Millet

Escola Marinada

Escola Ocata

Escola Rosa Sensat

Escola Bergantí

Escolàpies El Masnou

Institut Maremar

Institut Mediterrània

Escola Municipal de Música del Masnou (EMUMM)

Centre de Formació de Persones Adultes del Masnou (CFPAM)

Taller de Maquetisme Naval

16. Parcs i jardins urbans

Escrivim amb minúscula el mot genèric (*parc, jardí*) i amb majúscula el nom propi.

jardí del Casino

jardins de Can Targa

jardins de la Nimfa

jardins de les Nacions

jardins de Lluís Companys

jardins del Mil·lenari

jardins dels Països Catalans

mirador de Bellresguard

parc de Caramar

parc de Vallmora

parc del Llac

parc dels Pinetons

parc esportiu de Pau Casals

jardí de Can Teixidor

17. Estacions i port

Escrivim amb minúscula el mot genèric (*estació, port*) i amb majúscula el nom propi.

estació del Masnou (o estació de tren del Masnou)

estació d'Ocata (o estació de tren d'Ocata)

port esportiu del Masnou o port del Masnou

Bibliografia

ACTIUM, PATRIMONI CULTURAL, SL. *Memòria mapa del patrimoni cultural del Masnou* [en línia]. Àrea de Cultura. Diputació de Barcelona, 2010.

<<http://patrimonicultural.diba.cat/uploads/08118/memoria.pdf>>

Majúscules i minúscules. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Direcció General de Política Lingüística, 2016.

També disponible en línia a:

<<http://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/btpl/arxiu/18-BTPL-Majuscules-i-minuscules.pdf>>

Mapa del Masnou. El Masnou: Ajuntament del Masnou, 2015.

També disponible en línia:

<http://www.elmasnou.cat/ARXIUS/ajuntament/plal_nol_12_10.pdf>

Mapa del patrimoni cultural del Masnou [en línia]. Diputació de Barcelona, 2010.

<http://patrimonicultural.diba.cat/index.php?codi_ine=08118>

MESTRES, J. M. *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. 3a ed. Barcelona: Eumo Editorial, 2009.

Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans. Generalitat de Catalunya, 2003.

També disponible en línia a:

<http://territori.gencat.cat/ca/01_departament/documentacio/territori-i-urbanisme/cartografia/nomenclator_oficial_de_toponimia_de_catalunya/>

OFICINA DE SERVEIS LINGÜÍSTICS. DIPUTACIÓ DE GIRONA. *Llibre d'estil de la Diputació de Girona* [en línia].

<<http://www.ddgi.cat/lLibreEstil/faces/seccio.xhtml;jsessionid=447DE86E9A38265E5D7EBFA728362464.worker2?punt=147>>

Optimot. Consultes Lingüístiques [en línia]. Generalitat de Catalunya.

<<http://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>> [Consultes: agost i setembre 2017]

RABELLA, J. A. *et al. Criteris per a la toponímia d'àmbit municipal. Comissió de Toponímia de Catalunya*. Barcelona: Gabinet Tècnic. Departament de Política Territorial i Obres Públiques. Generalitat de Catalunya, 2006. (Papers de la Comissió Tècnica de Toponímia)

També disponible en línia a:

<http://territori.gencat.cat/ca/01_departament/documentacio/territori-i-urbanisme/cartografia/criteris_per_a_la_toponimia_dambit_municipal_criteris/>

SERVEI DE CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA I UNITAT DE CORRECCIÓ DEL SERVEI EDITORIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Regles d'ús de les majúscules i minúscules* [en línia]. Crítèria. Espai web de correcció de l'IEC.

<http://criteria.espais.iec.cat/files/2014/09/3-1-2_Regles-de-maj%C3%BAscules-i-min%C3%BAscules-amb-%C3%ADndex_01-bis.pdf>

TRIQUELL I SALOMÉ, Adrià. *Parc de la serralada Litoral. Història i itineraris*. Barcelona: Editorial Piolet, 2012.

Agraïments

Berta Puig. Tècnica de l'Oficina de Català del Consorci per a la Normalització Lingüística.

Cristina Espuga. Directora del Museu Municipal de Nàutica del Masnou.

Carles Siota. Tècnic d'Urbanisme de l'Ajuntament del Masnou.

Marta Manén. Tècnica de Serveis Generals.